

---

# Obchod s použitými skripty kvete

---

## Obchod s použitými skripty kvete

Skripta z druhé ruky využívají nejvíce ekonomové a právníci, filozofové by koupenou knihu nedali z ruky

Nástěnky na vysokých školách praskají ve švech. Prodám skripta! Nabízím skripta! Stačí se na chvíli zastavit a pozorovat cvrkot okolo nástěnky: za pět minut na pražské Vysoké škole ekonomické přijde k nástěnce sedm lidí připíchnout svůj inzerát. Dalších šest ve změti útržků papírů hledá potřebné tituly za co nejlépejší cenu. Stejně je to na právech nebo na Vysoké škole chemicko-technologické.

Skripta prodávají nejvíce právníci a ekonomové. Zřejmě to bude tím, že k nim mají ryze praktický vztah - uděláš zkoušku, prodáš skripta a další koupíš. Na humanitních školách zdaleka tolik inzerátů s nabídkou knih nenajdete. "Když si tu někdo koupí knížku, nechá si ji na celý život, i kdyby ji už nikdy neměl otevřít," vypráví o svých pozorovatelských zkušenostech Martin, který si vydělává roznášením komerčních nabídek po vysokých školách.

Důvod rychlého koloběhu skript na ekonomických a právnických fakultách vysvětluje studentka obou škol Mirka: "Knižka například o evropské integraci, která vyšla letos, bude za dva tři roky zastaralá. Tak se jí samozřejmě snažím co nejdříve zbavit. Moje spolubydlící, která dělá na fildě historii, může životopis Karla IV. odkázat vnoučatům."

Sehnat skripta je pro studenty mnoha oborů klíčová záležitost. Za dvanáct či třináct týdnů, které trvá vysokoškolský semestr, se přednášející věnují jenom základním věcem a ve všem dalším odkazují na studijní literaturu. Většinou již na první přednášku přinesou dlouhý seznam povinné a doporučené literatury ke zkoušce.

V knihovnách není dost výtisků

Všechny vyžadované tituly by sice měly být dostupné v univerzitní knihovně, takže nikdo studenty ke koupi drahých knih nenutí. Praxe je však taková, že výtisků mají knihovny málo, a proto většinu z nich nepůjčují domů. Studentík má tedy na výběr - buď dny před zkouškou trávit v knihovně, nebo si knížku koupit a učit se doma v posteli. Většina lidí volí druhou variantu, a tak obchod s knihami čile kvete.

"V prvních ročních právních jsem za učebnice neutratila víc než tisícovku za semestr, ale později už se skripta dost prodají. K úspěšnému zvládnutí každé větší zkoušky je třeba i několik tlustých učebnic. Například ke zkoušce z obchodního práva je studentům naší fakulty doporučována čtyřsvazková učebnice Kurs obchodního práva, z čehož jeden svazek stojí 780 korun, takže celkem se cena přehoupne přes tři tisíce. I za novější učebnice ke zkouškám z trestního a občanského práva, které se skládají z několika tlustých svazků, utratím několik tisíc. Objemné komentáře k jednotlivým zákonům už si pak může koupit jenom opravdu bohatý student," vypočítává náklady na své vzdělání Kristýna z plzeňských práv.

Dobrý byznys pro školy

Skripta a odborné knihy vydávají univerzitní vydavatelství, která jsou součástí většiny vysokých škol. Největšími jsou pražské Karolinum a vydavatelství Masarykovy univerzity v Brně, z nichž každé vydá za rok přibližně 300 titulů. ČVUT jich vydala v roce 2003 celkem 275, Vysoká škola ekonomická 128, Palackého univerzita v Olomouci 112 a Vysoká škola chemicko-technologická 20. Celkový počet výtisků za rok se u většiny vydavatelství pohybuje v desítkách tisíc ročně.

"Nejvíce nakupují naše skripta studenti prvních ročníků. Kromě učebních textů a monografií pro celé ČVUT vydáváme i sborníky, profesorské a habilitační přednášky, propagační a informační brožury, katalogy a také odborná periodika. Kromě tištěných publikací vydáváme i výukové videoprogramy, multimediální programy na CD a elektronické publikace," popisuje produkci vydavatelství ČVUT jeho ředitelka Ivana Smolíková.

Někteří studenti si stěžují na vysokou cenu nových učebnic. "Když si srovnám cenu odborných knížek, které vydávají komerční nakladatelství, a ceny stejného druhu knih z univerzitní produkce, rozdíl je minimální. Skripta by měla stát tolik, kolik jsou jejich skutečné náklady bez navýšení o zisk," myslí si Luděk z brněnské fakulty sociálních studií. Vedoucí vydavatelství Masarykovy univerzity Milada Bajerová však říká: "Distribucí se naše vydavatelství nezabývá, celý náklad je majetkem konkrétní fakulty, která rozhoduje o stanovení prodejní ceny, a zisk z prodeje je fakultním příjmem. Cenová relace je závislá na rozsahu a nákladu publikace, pohybuje se od 50 Kč do 600 Kč."

Protože právě začátek akademického roku je dobou, kdy jdou skripta nejvíce na obdyt, dávají obchody univerzitních knihkupectví v říjnu studentům slevy. Například v prodejně Karolina můžete knihy z jeho produkce po předložení indexu do konce října pořídit o 15 % levněji.

Čilou výměnu mezi studenty to však nezastaví. V poslední době se snaží obíhání nástěnek nahradit internetové bazary skript. Elektronická verze studentského časopisu VŠE iList připravuje specializovaný bazar ekonomické literatury. Studentský server Academica.cz zase v září představil bazar skript, do kterého mohou svoji nabídku nebo poptávku umisťovat studenti všech oborů z celé republiky. Použitá skripta totiž mají ještě jednu výhodu, kterou nejlépe charakterizuje známá scéna z filmových básníků. Studentu Šafránkovi prodává spolužák z vyššího ročníku knihy draž, než byla jejich pořizovací cena, protože je v nich podtrháno, co chce docent slyšet u zkoušky. A to se vyplatí.